

**RIIGI TUGITEENUSTE
KESKUS**

Lp Taivo Kivistik
Riigihangete vaidlustuskomisjon
vako@fin.ee

Teie: 25.02.2026
Meie: 02.03.2026

Hankija: **Riigi Tugiteenuste Keskus**
registrikood 70007340
info@rtk.ee

Esindaja¹: **Madina Talu**
riigihangete talituse juhataja
tel +372 5918 5257
e-post: madina.talu@rtk.ee; hanked@rtk.ee

Teenuse tellija: **Mittetulundusühing Viljandimaa Ühistranspordikeskus**
registrikood 80426262

Vaidlustaja: **AS HANSABUSS**
registrikood: 10230847

Vaidlustaja esindaja: **Jaana Nõgisto**
vandeadvokaat
Advokaadibüroo Jaana Nõgisto
e-post: jaana@jaananogisto.com

Kolmas isik: **Aktsiaselts Atko Bussiliinid**
registrikood: 10926425
e-post: grupp@atko.ee

VASTUS VAIDLUSTUSELE

riigihankes „Avalik bussiliinivedu Viljandi maakonnas 2027-2035“ (viitenumber 299969, tellija MTÜ Viljandimaa Ühistranspordikeskus)

Hankija taotlused:

- 1. Jätta vaidlustus RHS § 197 lõige 1 punkti 4 alusel rahuldamata ning jätta jõusse hankija 13.02.2026 otsus, millega jäeti kvalifitseerimata pakkuja AS HANSABUSS.**

¹ Esindusõiguse aluseks on Riigi Tugiteenuste Keskuse peadirektori 30.03.2023 käskkirjaga nr 1-2/23/22 kinnitatud Riigi Tugiteenuste Keskuse riigihangete korraldamise ja lepingute sõlmimise korra punkt 4.6.1 (lisa 1).

2. Vaadata vaidlustus läbi kirjalikus menetluses.

3. Jätta RHS § 198 lõike 3 alusel kõik vaidlustusmenetluse kulud, sh vaidlustustelt tasutud riigilõiv ja vaidlustusmenetlusega seotud esindaja kulud, vaidlustaja kanda.

1. ASJAOLUD

- 1.1. Hankija viib läbi riigihanget „Avalik bussiliinivedu Viljandi maakonnas 2027-2035“ (MTÜ Viljandimaa Ühistranspordikeskus)“ (viitenumber 299969). Riigihangete vaidlustuskomisjon (VAKO) edastas hankijale 25.02.2026 teate 23.02.2026 esitatud vaidlustusest riigihankes 299969. VAKO palus hankijal esitada kirjalik vastus riigihankes esitatud vaidlustuse kohta hiljemalt 02.03.2026.
- 1.2. 10.02.2026 otsusega tunnistas hankija AS-i HANSABUSS pakkumuse edukaks. Eduka pakkuja kvalifikatsiooni kontrollimisel selgus aga pakkuja mittevastavus kvalifitseerimistingimusele. Viimase tulemusel jäeti 13.02.2026 otsustega AS HANSABUSS kvalifitseerimata ja tunnistati edukaks paremuselt teine, Aktsiaseltsi Atko Bussiliinid, pakkumus ning samal päeval tehti kvalifitseerimise otsus Aktsiaselts Atko Bussiliinid kohta.
- 1.3. Kvalifitseerimise tingimus, millele AS HANSABUSS ei vastanud, on sõnastatud järgmiselt: Pakkuja peab olema täitnud riigihanke algamisele eelneva 36 kuu jooksul **vähemalt ühe** teenuse osutamise **lepingu sõitjate liiniveo valdkonnas** (ühistranspordiseaduse § 4 tähenduses), mille **liiniläbisõit kokku referentsperioodil on olnud vähemalt 9 000 000 kilomeetrit**. /.../ Pakkuja esitab esialgse tõendina hankepassis lepingu(te) andmed, et on riigihanke algamisele eelneva 36 kuu jooksul täitnud vähemalt ühe teenuse osutamise lepingu sõitjate liiniveo valdkonnas, mille liiniläbisõit kokku on referentsperioodil olnud vähemalt 9 000 000 kilomeetrit. Pakkuja esitab täidetud lepingu(d) koos andmetega lepingu(te) sõlmimise, mahu, täitmise kuupäeva ja teise lepingupoole kohta (tellija nimi, e-posti aadress, telefon).

ÄRISALADUS ALGAB

1.4.

1.5.

ÄRISALADUS LÕPEB

- 1.6. Kõik vaidlustuse lahendamiseks vajalikud dokumendid on VAKO-le kättesaadavad riigihangete registrist (RHR).

2. ÕIGUSLIKUD PÕHJENDUSED

- 2.1. Hankija ei nõustu vaidlustuses esitatud väidetega ning esitab alljärgnevalt oma vastuväited.
- 2.2. Riigihanke alusdokumentide kohaselt pidi pakkuja olema riigihanke algamisele eelneva 36 kuu jooksul täitnud vähemalt ühe avaliku liiniveo teenuse lepingu mahu vähemalt 9 miljonit liinikilomeetrit. Vaidlust ei ole selles, et AS-i HANSABUSS hankepassi lk-l 23 esitatud lepingute mahust kumbki ei täida eraldiseisvalt 9 miljoni liinikilomeetri nõuet.
- 2.3. RHS § 98 lg 5¹ kohaselt jätab hankija pakkuja kvalifitseerimata, kui pakkuja ei vasta kvalifitseerimise tingimustele. RHS § 104 lg 8 kohaselt kontrollib hankija eduka pakkuja kvalifikatsiooni sisuliselt ning võib nõuda täiendavaid dokumente või kontrollida andmeid kolmandatelt isikutelt.

ÄRISALADUS ALGAB

- 2.4.
- 2.5.
- 2.6.

ÄRISALADUS LÕPEB

- 2.7. Eeltoodut toetab ka vaidluste praktika. Tartu Halduskohtu 11.09.2025 otsuses kohtuasjas 3-25-2492 p-s 28 nõustus kohus hankijaga, et isegi juhul, kui hankija küsib pakkujalt selgitusi ning pakkuja esitab sellele vastuseks uusi dokumente, ei tähenda see, et hankijal lasuks selgituste küsimise fakti kaudu kohustus pakkuja suhtes positiivne otsus teha. Samas punktis viidatakse vaidlustatud VAKO otsuse p-le 8.2.3, milles komisjon on selgitanud, et RHAD-is nõutud, kuid pakkumuste esitamise tähtjaks esitamata tõendite esmakordne esitamine vastuseks hankija selgitustaotlusele, sh nendega hilisem arvestamine, ei ole lubatav isegi mitte juhul, kui hankija selliseid tõendeid vaidlustajalt ise küsis, jättes vaidlustajale ebaõige mulje, et dokumentide tagantjärele esitamine kvalifikatsiooni tõendamiseks on kooskõlas RHS § 46 lg-ga 4 ja § 98 lg-ga 4. Pakkujaid saab kvalifikatsiooni kontrollimisel kohelda võrdselt vaid juhul, kui hankija kontrollib kõikide pakkujate kvalifikatsiooni vastavust tingimusele tõendite alusel, mis tuli pakkujatel esitada vastavalt RHAD-ile oma kvalifikatsiooni tõendamiseks, kõik pakkujad olid võrdselt kohustatud sellised tõendid hankijale esitama ja võrdse kohtlemise põhimõtet rikuks ainuüksi see, kui mõnele pakkujale võiks jääda masinate ja seadmete kasutusõiguse hankimiseks teistega võrreldes rohkem aega.
- 2.8. Vaidlustaja viited Euroopa Kohtu otsusele asjas C-599/10 ning Riigikohtu lahendile 3-3-1-24-13 ei ole asjakohased olukorras, kus puudus ei seisne vormilises ebaselguses ega näitajas, mis on üks ja ainus nagu näiteks netokäive. Pakkujal võib olla mitmeid lepinguid, mida ta saaks kasutada referentslepinguna, kuid valiku nende hulgast saab teha siiski üksnes pakkuja ise. Hankijal puudub õigus ja kohustus otsida ja otsustada milliseid lepinguid pakkuja referentsina arvesse võtta.
- 2.9. Hankemenetluse läbiviimisel on hankija seotud pakkuja tähtaegselt esitatud autonoomse tahteavaldusega, mille tõlgendamisel on hankija seotud mh võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtetest võrsuvate teiste pakkujate õigustega. See tähendab, et ka kvalifikatsiooni tõendamiseks esitatavate andmete sisu ja koosseisu määramise õigus on ainult pakkujal ning hankija saab RHS § 46 lg 4 ja § 104 lg 7 alusel küsida ning otsuse tegemisel arvesse võtta täpsustusi, selgitusi ja täiendusi selliste andmete kohta, mis on faktiliselt esitatud. Sõltumata sellest, kas hankijal on tegelik kahtlus pakkujal nõutud kogemuse olemasolus või mitte, peab hankija konkreetses hankemenetluses otsuse tegemisel lähtuma hankepassis väljendatud pakkuja tahteavalduse piiridest (Tallinna Ringkonnakohus 3-25-2121 p 23, 27).
- 2.10. Arvestades eeltoodut, käitus hankija õiguspäraselt, kui tegi AS HANSABUSS kvalifitseerimise otsuse tema hankepassi lk-l 23 esitatud veolepingute alusel.
- 2.11. RHS § 98 lg 5¹ kohaselt jätab hankija pakkuja kvalifitseerimata, kui pakkuja ei vasta kvalifitseerimise tingimustele.
- 2.12. Hankija kontrollis pakkumuses esitatud andmeid sisuliselt. Kuivõrd kvalifikatsiooni tõendavad andmed olid üheselt mõistetavad ning neis esinevat mittevastavust ei olnud võimalik selgitusega kõrvaldada, puudus hankijal vajadus pakkujalt kvalifikatsiooni osas selgitusi küsida. Hankija leidis õiguspäraselt, et AS HANSABUSS ei tõendanud nõutud mahus lepingu täitmist.
- 2.13. RHS § 98 lg 4 ja lg 5¹ kohaselt ei ole hankijal kaalutlusruumi jätta mittevastav pakkuja kvalifitseerimata jätmata. Kui nõue ei ole täidetud, tuleb pakkuja kvalifitseerimata jätta.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Madina Talu

Riigihangete talituse juhataja